

1922. április 26.

HIRDETÉSEK

Vastagabb betűvel jelölt hirdetés ára 10 lel.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Értekezhetni Szentlélek-u. 1.

és gépirónót sürgősen értekezhetni Zsidó Nemzeti Szépítő Társaság, Calea Regele Ferd. 40.

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 338

A készírók kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem térítünk meg.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop. - Brassai-utca 10.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

V. évfolyam, 92. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Nisan 29.

1922. április 27. Csütörtök

Hermann Goldsmidt
Wien
I. Wollzeile 11.

romániában
Egész évre 360 le
Félévre 190 le
Negyedévre 100 le
Egy hónapra 35 le

Amerika

Még mindig vannak emberek és érdekes csoportok, amelyek nyugtalanok és nyugtalanságot szítanak a Balfour-deklaráció miatt. Nem egy kategóriába tartoznak ezek, az érdekük is más-más, de az elfogultságuk egy gyökeren táplálkozik. Akár lord Percynek hívják az ellenszót, akár lord Northcliffe-nek, vagy nem tudom mi esoda Ibn Hasszánnak, abban, hogy a zsidó nemzeti otthon gondolatát inkább érzelmi, mint gyakorlati szempontból itélik meg, majdnem egyformák. Abban is megegyeznek, hogy csak szimboliztikus jelentőséget tulajdonítanak az angol állásfoglalásnak. Amely tehát ennél fogva semmire se kötelez. Hiába jelentette ki nem egyszer, de többször is az angol kormány, hogy palesztinai politikája rendületlenül a Balfour-deklaráció alapján áll, a szkeptikusok csak vállvonogatással feleltek erre és tovább izgattak.

Olyan tévedésekre támaszkodott ez az agitáció, amelyek elsősorban külső körülményekből sarjadtak, másodsorban a tervnek belső kiképződéséből, amelyet nem értett meg. Külső megjelenésében a zsidó nemzeti otthon gondolata valóban olyanak látszik, mintha még nem forrt volna organikus hozzátartozással az összes nemzetek politikai felfogásába. A palesztinai mandátumot például még maga a népszövetség sem ratifikálta. Anglia gyakorolja jogait, de a nagyhatalmak törvényhozásai még nem nyilatkoztak ebben a tekintetben. Különösen feltűnhetett Amerika, ahol legkönnyebben talál megértésre az emberi jogok felé haladó tendencia és ahol a Palesztina-kérdés még az provokálta még a törvényhozás nyílt állásfoglalását. Mindebből aztán olyan következtetéseket vontak le, hogy az agitáció, ha az ellenséges vonalon szívesen előre tör, sikerre vezethet.

Ez a tévedés merőben politikai jellegű és a tényleges szituációk helytelen megítéléséből ered. Mert egy nép már régen magának adhatja az egy gondolatot, de odáig még nem jutott el, hogy ezt törvényes formák között is megtehesse. De a mandátum ratifikálása és a zsidó nemzeti otthon szükségességének közöltése között nincs is olyan kapcsolat, amely a kettőnek egyszerre való érvényesülését követelné. Nagyon jól lehet képzelni olyan hatalmat, amely szimpátiákkal fogadja a zsidóság törekvésait és hajlandó is támogatni azt, de az angol mandátum tervétől idegenkedik, mert olyan hatalmi többletet lát ebben, amelyet magára nézve károsnak itél meg. Az állásfoglalás kitöltése tehát nem jelent még szembehelyezkedést és akik mégis erre építik fel az oppozíciójukat, önmagukat csalják meg.

A zsidó nemzeti otthon ellenzöinek másik tévedése már nem politikai természetű, hanem egyszerűen felfogásbeli. Rosszul és hibásan okoskodnak és nem jutnak el a kérdés lényegéhez. Valahogyan úgy járnak el, mint azok a gondolkodók, akik a mozdulatlanságból akarnak eljutni a mozgás megértéséhez, holott ez csak megfordítva lehetséges. És hogy egy bergsoni hasonlattal éljünk: a szétszórt betűkből, amelyek csak szimbólumok, magát a költeményt akarják rekonstruálni, amely már nem szimbólum, hanem valóság. A zsidó nemzeti otthon gondolata

olyan valóság, amely merev és oszthatatlan. Ezt nem lehet a jog fogalmából rekonstruálni. Ellenkezőleg: adott valóságnak kell tekinteni és mert az, le lehet szűrni belőle a jog fogalmát is.

Ebben van a tévedés, amely rábuzogódott a Palesztina-ellenes akcióra és olyan önámításokba lovalta a zászlóvivőit, amelybe csak belebukni lehet. Mindenütt, ahol emberi vagy népi jogok elismerést követelnek, olyan folyamat indult meg, amely nem alapot, csak keretet keres, mert az alap régen megvan. Divatos, vagy elhanyagolt fogalmakból nem lehet ennek a jognak az érvényességét megállapítani, sem ezekből felépíteni magának a jognak a gerinczát, mert a jog olyan valóság, amely önmagában létezik, míg a fogalmak és felfogások csak szimbólumok, amelyekkel azt jól-rosszul kifejezhetjük.

Az az akció, amelyet lord Northcliffe sajtójában, lord Percy az angol parlamentben, az arab delegáció a

diplomata szobáiban konok kitarással szegnek neki a zsidó törekvésnek, előbb-utóbb össze fog omlani, nem azért, mert győzni fog a jobb belátás, hanem azért, mert a gyakorlati szükségesség fog győzni ebben a kérdésben. A zsidó-kérdés megoldása a világ konszolidációjának a kérdése. Ma már nem lehet ezt abból kikapesolni. A jogon túl a szükségesség és a különálló nemzeti érdekek fogják kényszeríteni a nemzeteket, hogy ezt a kérdést az egyetlen lehetséges alapon megoldják. És minthogy ezen az alapon nagyon észrevehető pont a zsidó-kérdés, amelyet se átugrani, se elfojtani nem lehet, ennél fogva nem marad más hátra, mint az, hogy elismerjük az összes problémák alkatelemének és rendezzék a maga belső tendenciája szerint. Ez pedig nem lehet más: csak a zsidó nemzeti otthon létesítése, nem csupán a jog alapján, de a gyakorlati szükségesség alapján is.

És hogy van ebben szükségesség

ség és hogy a gyakorlati megoldás is csak ez lehet, azt éppen Amerika példája bizonyítja. Lodge szenátor, a külügyi bizottság elnöke javaslatot nyújtott be az Unió szenátusának, amelyben követeli, hogy ismerje el a szenátus a zsidó nemzeti otthon létesítésének jogosságát és szükségességét, mégpedig a Balfour-deklaráció alapján. Ime tehát már Amerika is eljutott az állásfoglalásig. És Amerika állásfoglalása már azért is jelentőséges, mert legsúlyosabb argumentumától fosztja meg a zsidóellenes agitációt. Ez a zsidó nemzeti otthon nem azért mondta megvalósíthatatlannak, mert nem ismerte el a zsidóságnak erre való jogait, hanem azért, mert tagadta gyakorlati kivihetőségét. Ettől az argumentumtól elesik. Amerikát nem az érzések és a jogi megfontolások vezetik elhatározásaiban, hanem merőben üzleti érdeke csupán és egy tervet csak akkor fogad el jónak, ha gyakorlati megoldását lehetők tartja. Amerika szerint a zsidó nemzeti otthon létesítése megoldható.

Génuában a leszerelésről tárgyalnak

Berlini hír szerint francia-helga csapatok bevonulnak Németországba. A franciák cáfolják a hírt. Lloyd George a francia politika megbuktatására törekszik. Poincaré riadója nagy izgalmat keltett Génuában. Várják a döntést az olasz kérdésben

Az Uj Kelet tudósítójától

Poincaré harciadóját után újabb riasztó hír érkezik Berlinben keresztül. A nacionalista nagy németek lapja, a „Deutsche Tageszeitung“ nem kisebb szenzációról rántja le a leplet, mint arról, hogy a franciák és a belgák százhuszezer emberrel be akarnak masírozni Németországba. Kelet felől a csehek csatlakoznának a bevonulókhöz néhány hadtesttel. Franciaország abban az esetben, ha Németország a május esedékességeket ki nem fizeti, fegyverrel próbálja kicikarni az arany milliókat.

Ami ezuttal több is, mint a hadisere bevasalása: válasz a német-orosz szerződésre, amit Csieserin és Rathenau Rapallóban kötöttek. Erről a szerződésről egy angol lap azt írja, hogy egyike a világtörténelem legsúlyosabb egyezményeinek: az új szövetség erejéhez képest az antant szövetsége nem egyéb utópiánál. A „Times“ közben leközli a rapallói megállapodás titkos pontjait is, amelyek szerint Németország Krupp-művei Oroszországban folytatják a fegyverek gyártását, tehát olyasmit, amit odahaza a gondos antant ellenőrzés mellett nem tehetnek meg.

Poincaré harcias beszéde, amelyben bejelenti Franciaország külön akcióját, meglehetősen izgalmat keltett Génuában. A Havas-ügynökség cáfolata, hogy a bevonulásról csak a jóvátételi bizottság határozhat, meglehetősen hatástalan maradt. A konferencia valójában csak május tizedikén fogja befejezni munkálatait, bár Lloyd George május harmadikánál tovább semmiesetre sem maradhat. Az angol miniszterelnök távozása előtt be fogja terjeszteni tervét a leszerelésről, amelynek ügyét már Barthouval is megbeszélte.

Nagy izgalommal várják a politikai és gazdasági szakértők határozatát, amelyen a konferencia egyensúlyra pihen, az tudniillik, hogy az oroszokkal megegyeznek-e vagy sem.

Lloyd George ismét szakítással fenyegette meg a franciákat s most kérdéses, vajon a franciák retirálnak-e avagy az oroszok.

A német-orosz szerződés titkos pontjai

A „Times“ jelenti, hogy a rapallói szerződésnek a következő titkos pontjai vannak:

1. A német kormány kötelezi magát az Ukrajnában a német megszállás alatt elkobozott értékek visszafizetésére. A visszafizetendő összeg 960 millió frank és ezt Németország áruban fizeti le.
2. A német kormány szabadonbocsátja a németországi koncentrációs táborokban még fogvatartott 6000 orosz foglyot.
3. Németország köteles felosztani az ország területét működő valamennyi ellenforradalmi szervezetet.
4. Németország megtiltja a Lengyelország, Románia és a monarchia többi utóállamai részére fegyver és muníció átszállítását német területen.
5. Az orosz kormány engedélyt ad a Krupp-műveknek a permi, perianski és samovi vasműveknek ágyu- és muníciógyártás céljaira való kihasználására.

Egy angol folyóirat a génuai konferenciáról írja: Franciaország magatartásával izolálva marad. Olaszország és Anglia támogatják az oroszokat, Lloyd George meg fogja akadályozni, hogy Franciaország Németországot megtámadja.

Lloyd George törekvése az, hogy Franciaország középeurópai politikája teljes vereséget szenvedjen.

Oroszország és Németország felháborodott, amikor megtudta, hogy Franciaország Orosz- és Németország ellen van. A német-orosz szerződés

megkötése volt az egyetlen megoldás, amelyet Lloyd George is el akart érni. A legújabb német-orosz szövetség a legerősebb mindazok között, amelyet a világtörténelem ismer. Ezzel szemben a nyugati államok szövetsége álm.

A szovjetdiplomácia sikere

Az orosz kereskedelmi bizottság képviselője ma kijelentette, hogy az orosz-német szerződés mintájára orosz-cseh megállapodás kötése is van kilátás.

Az olasz lapok megerősítették azt a hírt, hogy a Vatikán és a szovjet-delegáció között az oroszországi katolikusok védelmére konkordátum jött létre.

Kopenhágai távirat jelenti, hogy Mongolország kikiáltotta függetlenségét. Az új állam szerződést kötött Szovjetországgal, amely a kinnai esetleges támadásával szemben védelmet fog nyújtani.

Poincaré újabb kardcsörtető beszéde

Meuse-megye ülésén — mint Párisból jelentik — Poincaré kijelentette, hogy Franciaországnak ragaszkodnia kell a jóvátételhez. Németországnak új adókat kell kivetni. Ha a génuai francia delegáció a versaillesi szerződésnek a leszerelésre vonatkozó pontjait biztosítva nem látja, akkor kénytelen lesz elhagyni a konferenciát. Németországban a revans gondolata uralkodik. A szövetségesek a német-orosz szerződést felül fogják vizsgálni és a versaillesi leszerelési megállapítások, valamint a jóvátétel illetőleg a következményeket viselni fogja. Poincaré ezután egységes álláspont elfoglalására hívta fel a szövetségeseket.

A francia nacionalizmus helyes

A lapok hosszasan tárgyalnak Poincaré beszédével, amelyet a béke

Románia az éhező Oroszországért

A romániai Joint és az Alliance Israelit párhuzamos akciója. Az éhségzónáról Lengyelországba és Csehszlovákiába szállítják a gyermekeket

(Az Uj Kelet tudósítójától)

Románia hónapokkal ezelőtt be-
leegyeztet abba, hogy Oroszország
éhségzónáiból 4000 gyermeket ro-
mán területre hozzanak és itt helyo-
zónak el. Ez csak kezdete lett
volna annak a nagyarányú segítő-
akciónak, amely Nansen expedició-
jával kapcsolatosan működnek s
innen látják el gabonával és élelmi-
szerekkel azokat a vidékeket, amelyek
a Fekete-tenger partvidékéhez közel
vannak, vagy pedig legkönnyebben a
Dnyeszter felől közelíthetők meg.

A Nansen-féle expedició elhárkovi
központjának intézkedésére dr. Baelli-
ery egy svájci orvos nemrégiben
Bukarestben járt s a hatóságok en-
gedélyével a Dnyeszteren keresztül
erész területre lépett, hogy a szovjet-
hatóságokkal közvetlenül lefolytatott
tárgyalások alapján tegye meg a
szükséges intézkedéseket. Körülbelül
hét hétig tartózkodott Oroszország-
ban, bejárta az egész környéket
Tiraspoltól Odesszáig és a legrészle-
tebb megállapodásokat kötötte az
orosz hatóságokkal, amelyekről azóta
a Nansen-féle expedició vezetőségét
is értesítette.

A segélyakció a Join Committee és
az Alliance Israelite akcióival tel-
jesen párhuzamosan történik. Baelliery
Oroszországba való elutazása előtt
tárgyalt Cernowitzban dr. Kahnnal,
a Joint és Hermannal az Alliance
vezetőjével. Annakidején arról volt
szó, hogy az ukrain éhségzóna zsidó
vallású gyermekeit hogyan hozzák el
Oroszországból és hol helyezték el. Ba-
elliery munkáját a legnagyobb mérték-
ben megkönnyítette az, hogy mindket-
ten azonnal kijelentették, hogy a segély-
akcióban feltétlenül résztvesznek, te-
kintet nélkül arra, hogy a gyermekek
milyen vallásúak. A Joint akcióját
az amerikai zsidó egyesületek fi-
nanszírozzák, azaz a feltétellel, hogy
abban valláskülönbség nélkül min-
denkit részesíteni kell, aki arra rá-
szorult. A Nansen-féle expedícióval
ekkor azt a megállapodást kötötték,
hogy a gyermekek Romániába való
szállítási költségeit teljes egészükben
az amerikai jótékonyági egyesületek
pénzéből fedezik s ugyancsak a Joint
vállalja magára a feltétlenül köte-
lemmel meggyennapos vesztégyár alatt a
gyermekek ellátásának, gyógykeze-
lésének és fertőtlenítésének nem ép-
pen jelentéktelen költségeit is.

Miután dr. Baelliery a beszarábiai
orosz menekülteket meglátogatta,
részletes jelentést küldött be a se-
gélyakció központi vezetőségének,
eddig azonban semmi intézkedés
nem történt abban az irányban, hogy
az orosz gyermekeket Romániában
elhelyezzék. Az éhségzónáról való
elszállítás ugyanis rendkívül nehéz
és körülményes munka és eddig cél-
szerűbbnek látszott az, hogy Len-
gyelországban és Csehszlovákiában
helyezzék el őket.

Románia azonban tevékeny részt
vesz az orosz segélyakcióban — a
külföldi lapokban megjelent ellen-
kező hírek ellenére. Brailából heten-
ként több gabonával megrakott hajó
indul el az orosz kikötőkbe és visz
élelmiszert az éhező lakosságnak.
Bánek nagy részét az odesszai ki-
kötőben rakják ki és onnan juttatják
el az ország beiterületére. A gabona
szállítását és szétosztását a Nansen-
féle expedició oroszországi kirendelt-
ségének felügyelete alatt történik.
A szállítást eddig kizárólag angol,
amerikai, olasz és görög hajók vé-
gezték és a Romániában vásárolt
élelmiszereket ezek szállították Oro-
szországba.

A király oldja meg a politikai válságot

A pótválasztások eddigi eredménye új harcra ösztönzi a liberálisokat. A kormány megállapította a májusi választások jelöltjeit. Brandsch Rudolf Svájcban

(Az Uj Kelet tudósítójától)

Az időközi választások eddigi
eredménye a nemzeti pártnak jelen-
tős sikereket hozott.

A kormánypárti jelöltek bukása
a liberálisok körében kinos feltűnést
keltett, mert tudják, hogy az erdélyi
győzelme az udvarnál sem
marad hatás nélkül. A nemzeti
párt sajtója hosszasan méltatja az
új mandátumok jelentőségét és em-
lékeztet a Vajda-féle választásokra,
amelyeknek befejezése után a libe-
ralisoknak sikerült az időközben
megüresedett néhány mandátumot
megszerezni. A liberálisok akkor a
pótválasztások sikerének hangzatos-
sával a hatalmat kérték az ural-
kodótól, mert azt következtették,
hogy az ország bizalma irántuk
nyilvánult meg.

Mi — írja a nemzeti párt
egyik orgánuma — nem kérjük a
hatalmat, de rá kell mutatnunk eb-
ből az alkalomból arra, hogy
mit jelentenek a szabad választá-
sok.

Az általános választásokon kifejtett
törvénytelen ségek meghozták az
eredményt: liberális többség ül a
kamarában és a szenátusban. Nin-
esen szükség több mandátumra,
tehát a kormány nem fektet rá
hatalmi eszközeivel a pótválasztó
kerületekre. Az eredmény beigazolta,
hogy törvénytelen ségek nélkül Erd-
ély és Bánát választói csak nem-
zeti párti politikusokat küldenek a
parlamentbe.

A nemzeti párt körében különben
olyan hírek vannak forgalomba, eme-
lyek szerint

**a király hamarosan közvetlenül
kezdi meg a tárgyalásokat a
politikai káosz megszüntetésére.**

Az ellenzék és elsősorban a nemzeti
párt vezetőit egyenként magához ké-
retti az uralkodó és — a beavatottak
értékelése szerint — ez alkalommal
nagy horderejű elhatározásokat pro-
vokál. A királyi kihallgatásokra azon-
ban csak május első hetébe kerülhet
a sor, mert megvárják Braianu
miniszterelnök visszatérését is.

Ugy tudják, hogy éppen ezekre a
kihallgatásokra való tekintettel
**nem válaszolt még a király a
nemzeti párt tiltakozására.**

Az uralkodó bizalmasan közölni fogja
véleményét Maniuékkal a lefolyt vá-
lasztásokról, mert nem akar újabb
konfliktusokat előidézni. Annyi bizo-
nyos, hogy májusban fontos belpoli-
tikai események játszódnak le.

A pótválasztások eredménye foly-
tán teremtett új helyzetre való te-
kintettel a kormány tagjai tegnap
minisztertanácsot tartottak.

A minisztertanács kizárólag a
májusi pótválasztásokon megje-
tendő jelölésekkel foglalkozott.

Gondoskodtak olyan jelöltekről,
akik több sikerrel vehetik fel a

harcot, mint az eddigi pótválasztá-
sokon.

A kormánynak ugyan a több-
ség szempontjából nem fontosak az
időközi választások, — mondotta
egyik liberális politikus — hiszen
abszolút többséget alkotunk. A so-
rozatos vereségek agitatív ereje
azonban letagadhatatlan. Erélyeseb-
ben kell felvennünk a májusi választá-
sokon a harcot már csak azért is,
mert a nemzeti párt visszautasította
a neki felajánlott tiz kerületet, an-
nak hangzatosával, hogy azokat a
liberálisok úgy sem szereshetik meg.
Be fogjuk ennek ellenkezőjét bizo-
nyítani.

Brandsch Rudolf Svájcban

Bukarestből jelentik, hogy Brandsch
Rudolf Nagyszében, képviselője, aki
a szász parlamenti klub elnöke volt
az előző parlamentben a jövő héten
Svájcba utazik, ahol több felolvasást
fog tartani. Brandschot egy svájci
egyesület hívta meg, hogy a német-
svájciak körében ismertesse Romá-
nia mai helyzetét, különös tekintet-
tel a németek elhelyezkedéséről az
új államban.

Magyar zsidók Dániában

(Az Uj Kelet berlini munkatársától)

Kopenhága, április 24. A külföld
magyar állampolgárait — talán mon-
dani sem kell — nyolevan százalék-
ban zsidók adták anno háboru előtt.
Most megváltozott ez az arány: az
újabb bevándorlóknak kilenven-
kilenc százalékát zsidó — Horthyék
zsidópolitikája jóvoltából. Bámulatos,
hogy idemerészkednek a sovány ma-
gyar pénzükkel és még furesább,
hogy nem is a vasgyáros zsidó az,
aki ma Észak országában szeren-
csét próbál. Szegény művészgyere-
kek, „félbemaradt” numerus clau-
susos „mérnökök”, kiskereskedők
próbálkoznak itt megtelepedni.
Sokáig nem bírták a valutaor-
szág súlyos létért folyó küzdelmét:
feladják a kettős harcot (a valuta
és a rendőrség ellen) és tovább
mennek. Az első nehézség: a jó
pénz, amit nehéz megkeresni, nehe-
zebb, mint bárhol a világon, mert
itt sovinszta törvények védik a dán
dolgozót az idegennel szemben. Ha
nincs kereset, bucsut mond az ide-
gen a boldog országnak. Ha meg-
van kereset, akkor jön a rendőrség
és a munkatörvényre való hivatko-
zással — kitessékeli a szerencsétlent
a melegnek vélt állásból a hideg bi-
zonytalanságba. A magyarországi ut-
levél amugysem ajánlólevél — (azt
hiszem, sehol e földön, talán az egy
Finnország kivételével!), bolseviz-
mustól, fehér katonakémetől ret-
tegnék s a magyar illetőségű zsidó
emigráns negyvennyolc óra alatt el-
vesztett ember, — ha nem keresi
fel a Chevra Kadisát.

A kopenhágai Szentegylet vezető-
ségében többek között magyar zsidó
is foglal helyet. Tekintélyes ember,
ma már rég dán polgárjogot szerzett
magának, a sajtójából és az Egylet-
től származó ajándékok elkergetett (és
állítólag elkergetett) magyar zsidónak.
(A nevét nem írom ki, — megnehez-
telne érte.) Sajnos, sokan veszik
igénybe ezt a segítséget, olyanok is,
akiknek bőven telik minden szórako-
zásra, úgy hogy V. ur és a Szent-
egylet ma már kevésbé adakozókedvű,
mint volt két esztendővel ezelőtt. (Ide
írom, bár nem tartozik a tárgyunk-
hoz, hogy a chevra vezetői, Aronson
rabbival az élükön, nagyon melegen
érdeklődtek a magyarországi zsidó
mozgalom iránt. Mutattam az Uj Ke-
let újabb számait és beszéltem a cio-
nista mozgalomról, — alig akarták
elhiinni, hogy a „sovinszta” magyar-
kodó zsidók között ilyesmi is lehet-
séges.)

A dániai zsidók között — ezt is
Aronson főrabbi mondta — nincs ma
erős gyökere a cionizmusnak. A dán
zsidó ma dánnak tartja, antiszemi-
tizmus nincs és — néhány Németor-
szágból kiinduló mozgalomtól elte-
kintve — senki sem veti itt a zsidó
szemére, hogy — keleti faj! A dán
zsidók akklimatizálódtak, külsőleg is
nagyon elészakiasodtak. A dán közélet
vezető szerepeit töltik be. De az idegen
csak sejteti, hogy Glücksthal — a
legnagyobb bankember — és Paul
Levin — a legnagyobb folyóirat kia-
dója — zsidó. Külsőleg-belsőleg dán-
nok lettek.

A régebben idetelepült magyar
országi zsidók viszont ma is — zsi-
dónak vallják magukat, de a nem-
zetiségüket magyarnak mondják. A
legtakintélyesebb, Wimmer f. nyomda-
tulajdonos, aki 25 év óta él ide-
kűnn, ma a Magyar Egylet elnöke
és sokat tesz a honfitársaiért.

Vannak esetek, amikor persze
nehéz segíteni. Ilyen esete volt
Nemes Mihálynak, aki az idén jött
fel Kopenhágába — egyenest Buda-
pestről. Ajánló levél szerénykedett a
zsebében, pesti ismerőse írta valami
Hansen nevű urnak, akit megkért,
hogy Nemes Mihály kiszolgált ör-
mestert, régi jó barátját fogadná fel
kocsisnak. Tudni kell azonban, hogy
e Hansen név Dániában valamivel
sűrűbben fordul elő, mint az Al-
földön a Nagy István vagy a Kis
Jánosé, úgy, hogy ma a telefon-
könyv egyhatodik részét Hansenek
foglalják le maguknak. Összeültek
a kopenhágai magyar zsidók, meg-
próbálták valami okosat kieszelni,
de bizony egy Hansen sem akart
kötélnek állani. Nemes Mihály mégis
idefőnn ragadt: a honfitársai egy-
tízesen adtak neki munkát és meg-
élhetést.

Faludi Iván

Kik mehetnek Palesztinába?
A cluji brit konzulátus értesítette az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség mel-
lett működő Palesztina-hivatalt, hogy a
palesztinai kormány a bevándorlókat
közigazgatási tekintetben a következő
csoportokba osztotta: A) Utasok, akik
legfeljebb három hónapig kívánják
Palesztinában tartózkodni. B) Vagyoni-
lag független egyének. C) Intellektuális
pályán működő szakemberek, akik
hivatásukat Palesztinában akarják foly-
tatni. D) Asszonyok, gyermekek és olyan
személyek, akik állandó palesztinai
lakosoktól függenek. E) Olyanok, akik
biztos alkalmaztatási kilátással mennek
megjelölt munkaadókhoz, vagy vállala-
latokhoz. F) Vallási hivatást gyakorló
személyek és azok a jobb osztályba
tartozó zsidók, akik beigazolhatják,
hogy Palesztinában nem esnek a köz-
jótékony terhére. G) Olyan személyek,
akiknek Palesztinában otthonuk volt és
vissza akarnak térni. A kiskereskedők
és iparosok, akik igazolni tudják, hogy
biztos kilátásuk van az országban
megalapítani egyszékhelyüket. Az itt
felsorolt kategóriák közül ezentul a
C, D, E, F. és H. alattiak csak akkor
kapnak vízumot, ha a palesztinai Be-
vándorló Hivatal engedélyt is fel-
mutatják.

Megjelent az új lakbérleti törvény

**Lakók, háztulajdonosok és
könyvkereskedők
figyelmébe!**

**Bizományosoknak,
könyvkereskedők-
nek magas jutalék**

**! Megrendelhető
utánvétellel is! !**

a Fraternitas kiadásában megjelent
az új lakbérleti törvény
hiteles magyar szövege, kiváló szak-
ember előszavával és magyarázatával.

Ára 6 lei.

Megrendelhető: a
Fraternitas nyomda-
vállalatnál, Cluj, str.
Baron L. Pop 10 —
Friedmann hírlap-
irodánál Cluj, Piața
Unirii és az Uj Kelet
kiadóhivatalában.

Marostorda-, Csik-, Háromszék- és Brassó-megyékben a sékelakció április 23.-ától május 6.-áig.

k, 1922. április 27.

tartanak, hogy az
memorandumára ki-
leges választ. A fe-
umszerű formája lesz.
többsége az orosz
sszautasítása mellett

sz kérdésben min-
tárgyalás kilátás-
talan.

en nem marad más
Európa békéjét az
tummal óvják meg,
az innépélyes záró
helyet az államok tiz-
ognak kihirdetni.

Ék vádlottait

Évre ítélték

vél tartalmáról. Rámu-
késztetett ügyiratok
állításaira, amelyek
b, Brunhuber és Imets
ezredes és egyéb
okgyenest ellenkező
rek exponensei lettek
óságot, hogy mentse

alér Biró András re-
védencének szerepét
yozza, hogy Biró csak
alá, amelyben Kun
voltát igazolja.

tó fejtegeti, hogy ne-
enes összeesküvésről
ttak felmentését kéri.
ek és Petrescu ügyész
az elnök megkérdi a
valami mondanivaló-
b, Rédiger és Schronk
felelnek:

vagyunk, kérjük fol-

ja, hogy mint a Fő-
feje, letette a hűség-
k, amit szentnek is
lőken segíteni akart,
vétett az állam ellen.
sz céltatos beállításá
z elítéltek volna irre-
akkor épen az súlyos-
hogy ebben a perben
gis felmentették.

zenhat esztendeig vol-
esapattiszt. A bíró
ek és így feltételez-
ykedésem után rólam
lkodásra való képes-
akarhattam egy jól
yelmezett hadsereg
elszigetelt, fegyver-
az állam ellen fel-
ségnek tartom. Ha
jtársaimon való se-
akkor vétkeztem,
mentésemet,
Imets önértetes és
láthatólag mély has-
ságra, amely aztán
t vissza és vissza-
embernek a szabad-

te helyett április
sti munkatársunk
ok rendelete értel-
en május elsején
ció és gyűlés tilos.
t a szokásos má-
egy nappal előbb,
megünnepelni. A
központi tanácsa
gy az egész öki-
gyesleges program-
ünnepeket és a gyű-
mindenütt a kö-
epeljenek: 1. világ-
munka, 3. küzde-
n, 4. általános am-
tásszervezetek. A
k határozata sze-
jovedelmének 40
ban levő szocialis-
többit pedig a
céljaira fordítják.

gyfelvonással.

000000000

HIREK

Arany

En mostan Kohéletről gondolkodom, aki szomorú beszédű prédikátor volt, Dávidnak fia és király Jerusáljamban. Mert mégis csak emberi dolog a fáradtság és sok szeretet van a rezignációban. De ugy is van az: „mindennek megvan a maga ideje, minden akarásnak az ég alatt. Ideje van a születésnek és ideje van a halálnak, ideje a kövek eldobásának és ideje a kövek egybehordásának, ideje a hallgatásnak és ideje van a beszédnek...”

En pedig már nagyon is meguntam mindent, ami nagy történelmi nap alatt: amikor már Génuát és unom Csicsierint, unom a franciákat és unom a németeket, unom a diplomátákat és unom a szovjet tökések gyárait, mindent unok már ami nagy, mert kicsinynek érzem bennük az embert. De én szeretnék már egy kicsinyke valakit, akiben nagy legyen az emberi és tudom, vannak néhányan még és sokan is olyanok mint én, rezignáltak és mégis keresők, mint a Kohélet, aki szomorú szája prédikátor volt és király Jerusáljamban.

En elvezetem ezeket és magamat néhány percre és csak addig, amíg első betűmtől az utolsóig végigszánt toll és szem a papíron és megmutatom nekik, magamnak kicsinyekben az emberi nagyot, kincsét, amit a nagy vágyakozás vetett ki a lelkek méhéből és százados romok között: az örök aranyat.

Litvániában a zsidó asszonyok levetették magukról az aranyékszereket. En nem is tudom hol van Litvánország, a hírhedt litván zsidók, a pajeszok, a kaftanosok hazája — én csak azt tudom, hogy Litvániában a zsidó asszonyok levetették magukról az aranyékszereket. Sokszor esik meg az: ha nagy gyász éri a zsidó nőt, nem visel ékszert. De ezeket nem gyász érte, vagy ha érte, nem a gyász miatt tették. Inkább örömben, inkább meglepődésükben, inkább lelki nagy szeretetében. A litvániai zsidó asszonyok levetették aranyékszereiket, egybegyűjtötték őket és az egybegyűjtött arany száz kiló arany volt. Száz kiló arany volt: egy métermázsza arany. A litvániai zsidó asszonyok egy métermázsza aranyat adták át a Keren Hajjeszódznak, hogy fölépítsék a zsidók országa. És a hivattottak már átvették a száz kiló aranyat, már viszik is ki Palesztinába, a mi országunkba, de úgy hírlik, azt az aranyat nem fogják munkára váltani. Őök időkre együtt marad, úgy, ahogy a litvániai zsidó asszonyok egybegyűjtötték és alapja lesz a zsidó nemzeti kincstárnak, a zsidó nemzeti kincsemek.

En mostan más aranyra is gondolok, ékszerekre, amiket zsidó asszonyok vettek le karjukról és fülbevalóknak és gyűrűkre, amiket zsidó asszonyok gyűjtöttek egybe. En arra az aranyra gondolok, amiből bibliai időkben az aranyborjú öntötték ki. És arra is gondolok, hogy a bőségek hitvallása szerint az aranyborjú bűnét a zsidó nép soha se fogja tudni teljesen megengesztelni, ha csak nem a Messiás érkezésének napjaiban. És én azt is hiszem, hogy igaznak bizonyultak a bölcsök szavai és hogy nagyon is érkezében van már a Messiás. Mert én úgy érzem, hogy a litvániai zsidó asszonyok megengesztelték az aranyborjú önkéntes bűnét: tett ellenébe adtak tettet, ékszerekért ékszereket és ugyanazok az ékszerek, melyek hajdan a romlást szolgálták, most az építést, az új életet hozzák. A litvániai zsidó asszonyok száz kiló aranyékszere talán megengesztelte az aranyborjú bűnét és én néhány percre elfelejtettem Génuát és Lloyd Georget, Csicsierint és az olasz királyt és ez nagyon jó volt. g. j.

— A vámtisztviselők országos kongresszusa. Bukarestből jelentik: Tegnap kezdődött a vámtisztviselők országos kongresszusa, amelyen a státusba tartozó tisztviselők anyagi ügyeiről és előmenetelének rendezéséről tárgyalnak.

— A sékelbiztos közlései. A nagy-szebeni körletbe (Szeben, Fogaras, Nagyküküllő, Kisküküllő, Alsófehér, Bihar, Szatmár-Ugocea és Máramaros megyék) még nem küldhették el mindenüvé a sékeleket, mert a központból küldött sékeleink nem elegendők. Kérésünkre a központ nagyobb mennyiség utánnyomását rendelte el a számunkra és Londonból ma kapott értesülésünk szerint a szállítvány már utban is van, úgyhogy a legközelebbi napokban mindenüvé elküldhetjük a szükséges sékeltömböket. Kérjük ezt türelemmel bevárni.

— Glasner Móse beszámoló németországi utjáról. Az öntudatra ébredt romániai zsidóság tudós főpapja, Glasner Móse, néhány hete érkezett vissza németországi körutjáról. A németországi benyomásairól és tapasztalatairól előadást tart vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia-mozgó helyiségében.

— Elkészítik a pénzügyi javaslatokat. Bukarestből írják: A pénzügyminisztériumban megtették az előkészületeket annak a bizottságnak az összeállítására, amely a pénzügyi javaslatokat az ősi állásukig elkészíti. A bizottság tagjai lesznek: 30 szenátor, 20 képviselő, a bankok és iparvállalatok delegátusai és más szakértők. A kormány felkéri az ellenzéki pártokat is, hogy vegyenek részt a bizottságban, valószínű azonban, hogy ezt az ellenzékiek nem fogadják el.

— A szerb király Sinajában. Bukarestből jelentik: Sándor szerb király és Karagyorgyevics Pál herceg ma Sinajába utaznak. Sándor király és Pál herceg csütörtökön egyenesen Párisba utaznak.

— A romániai mérnökök kongresszusa. Temesvárról jelentik: A romániai mérnökök országos kongresszusa az ősz folyamán lesz Temesvárt.

— A Duna-áradás. Bukarestből jelentik: A Duna óriási területeket öntött el. Salcia, Ciuperceeni, Dessa, Chidici, Negoii és Bistret községek víz alatt állanak.

— A vasuti tisztviselők sérelme. Sulyos sérelem érte a jogvégtelt vagy érettségizett vasuti tisztviselőket: a négy polgári végzett tisztviselő kategóriájába sorozták őket, ellentétben a végzett és nem végzett mérnökökkel és műszakiakkal, akiknek törzsfizetését 100 százalékkal emelték fel. A morális és anyagi mellőzött végzett tisztviselők memorandummal fordulnak a kormányhoz ügyük igazságos elbírálása végett.

— A bukaresti új vízumdíjak. Bukarestből jelentik: Ezidő szerint a vízumok a bukaresti konzulátusoknál a következő összegekbe kerülnek: A magyar vízum 140 lei, az osztrák vízum 3 havi érvényességgel 102 lei, 6 havi érvényességgel 204 lei, 9 havi érvényességgel 408 lei. Németországba a beutazási illeték 1206 lei, átutazásra 600 lei, tanulók és munkások kedvezményben részesülnek. A cseh vízum 130 leibe kerül, az olasz 360, a jugoszláv vízum 64 leiba, az utóbiaknál a személyes megjelenés vagy az utlevél postán való küldése szükséges.

— A litván-zsidó nemzeti tanács összetétele. Kovnából jelentik: A zsidó nemzeti tanács most fejezte be választásait. A tanács a következő arányban képviseli a különböző zsidó pártokat: Achdut és Zeire Israel (orthodox) negyvennégy tag, mizrahi hat tag, kalcionista tizenhét tag, Ceire cionista huszonöt tag, radikális munkáspárt tizenhárom tag, jobboldali munkáspárt hat tag, demokrata nyolc, pártokivüli baloldali négy, pártokivüli jobboldali három tag.

— Nansen a zsidó menekülőkért. Nansen, a népszövetség főmegbizottja sürgönyt intézett Mr. Lucien Wolfhoz, amelyben arra kéri őt, járjon közbe a zsidó jóléti intézményeknél és kérje őket az orosz zsidó menekültek körül való folytatódó támogatásra, mert a nyomor mindig fokozódik. Lucien Wolf már intézkedéseket tett, hogy Nansen kérése visszhangra találjon az illetékes helyeken.

— Kaució a csehszlovák hadseregben. Prágából jelentik: Azon híresztelés, hogy a csehszlovák hadseregben ismét bevezetik a házassági kauciót, nem felel meg teljesen a valóságnak. Tény, hogy ismét szigorú előírásokkal fogják szabályozni a tiszteknek a nősülést, szó volt a házassági kaució bevezetéséről is, ez azonban, különösen a legionista tisztelnél, nagy ellenzésre talált.

— Masaryk elnök ajándéka egy héber iskolának. Prágából jelentik: A csehszlovák köztársaság elnöke, Masaryk magánpénztárából tízezer cseh koronát utalt ki a munkácsi héber iskolának. Munkács az egyetlen város Karpatorassiában, amelynek héber oktatási nyelve van. A kormány megígérte az iskola államosítását is, abban az esetben, ha saját épületében fog elhelyezkedni.

— A budapesti „Egyenlőség” gödölye-verse. Kerülő uton érkezett hozzánk a budapesti zsidó asszimiláció hivatalos lapjának, az „Egyenlőség”-nek pészach-ünnepi száma. Az ünnepi szám első oldaláról vesszük ezt a szomorúan aktuális „Chad-gadja” persziflázst.

Egy gödölye

Egy gödölye két garasért...
Hej be régi nóta!
Vagyonszájtság jár e kincsért
Ötezer év óta.

Vőöszo sunro: jött a Macska,
Macskazene, hep-hep,
Vőöszo kalbo: jött a Kutya,
Hathatósabb hecnek.

Vőöszo hntro: jött a jogrend,
Bottal és deressel,
Vőöszo nuro: minden ment
Füstbe a Veressel.

Vőöszo májo: jött a Viz is,
Hogy kioltogasson,
Vőöszo májo: Soroksáron,
Pentelén és Pakson.

Vőöszo turo: jött az Ökre
Elsodort tanyáknak...
Vőöszo sóchet: jött a Metsző
Embere Izsáknak.

Vőöszo... jött a Halálangyal,
Pokolmivü géppel,
Vőöszo... egyszer Ó is eljött
Az itélőszékkel.

Ugy látszik, a magyarországi viszonyok még az „Egyenlőség” hasábjain is nyomot hagytak — egy Chad-gadja perszifláz erejéig. Arra, hogy az események egyik keserves okát a pesti zsidóság nemzeti szüléseiben és gyöngegésében keresse és meg is találja — arra az „Egyenlőség”-nek már nincs ereje. Nem is lehet, hiszen a magyarországi zsidóságnak a nemzeti érzésből és összetartásból való kivételzése éppen az „Egyenlőség” munkásságának eredménye.

— Betlenben új hitközségi vezetőséget választottak. Betlenből jelentik: A hitközségi választásoknál a mizrahiszták nagy győzelmet arattak, mert csak két agudista jutott tisztséghez. Elnök lett Rosenberg S. Léb, al-elnök Schächter Dávid, gondnok Goldstein Adolf, bizottsági tagok Grossmann Miksa, Mandel Mechel, Kornbaum Márkus, Indig Lázár, Izsák Lázár, Farkas Dávid és Rosenberg Hermann. Ügyvezető jegyző Glück Nuszi.

— Az erdélyi Achuza tagjai Palesztinában. Paneth Hermann, az erdélyi Achuza igazgatója, aki nemrégiben egy kisebb transzporttal Palesztinába utazott, a többiekkel együtt egészségesen megérkezett Haifába. Paneth erről sürgönyértesítést küldött családjának. Az elutazottak erdélyi hozzátartozói számára, ha nem kaptak értesítést, ez a sürgöny szolgáljon megnyugtatóssal.

— A Jehudit értekezlete. Guttman Péterné lakásán ma délután 5 órakor a Jehuditot érdeklő fontos ügyben megbeszélés lesz. A tagok minél számosabban jelenjenek meg az értekezleten. Az elnökség.

— Házasság. Kallós Manóikát Budapestről eljegyezte Farkas Hermann Marosvásárhelyről.

— Miért hívták vissza az amerikai ügyvivőt Magyarországról? Budapestről jelentik: Grant Smith, az Egyesült Államok budapesti képviselőjét váratlanul visszahívták állásából. Az „Uj Nemzedék” szerint az amerikai kormány ez az intézkedése összefügg az Amerikából Magyarországra küldött pénzek körül történt visszaélésekkel. Az amerikaiak ugyanis azért küldtek pénzt Magyarországra, hogy azt munkásgyermekek és a fehér terror zsidó áldozatai között osszák szét. Tedloff kapitány, az amerikai Vöröskereszt képviselője többiben figyelmeztette Grant Smithet, hogy a magyar hatóságok a pénzek kiosztásánál kurzuspolitikai szempontokat engednek érvényesülni. A figyelmeztetés azonban nem használt, mire az amerikai magyar egyesületek a kormánytól jártak közbe Grant Smith elhelyeztetése ügyében.

— Zsidók bevándorlása Mexikóba. Chicagóból jelentik: Legújabb hírek szerint Mexikó elnöke terjedelmes proklamációban fogja ismertetni azokat a concessiókat, amelyek alapján megengedi a Kelet Európából való zsidó bevándorlást.

— Előntötte az áradás az amerikai termés nagy részét. Chicagóból jelentik: A Mississippi, Ohio és Missuri tartományokban az esőzés tovább tart, a folyamok kiöntöttek és elárasztották a három kerület egész termését. Más kerületekből is szünni nem akaró esőzéseket jelentenek.

— A közbiztonsági szolgálat Palesztinában. Londonból jelentik: Legközelebb újabb rendőri transzport indul Irlandból Palesztinába. Ezt az állományt be fogják osztani a Palesztinában működő csendőrségbe. A „Temps” értesülése szerint Tudor generális, aki szintén Palesztinába utazik, valószínűleg az ottani rendőrség vezetőjéül nevezik ki.

— Zavargások Szíriában. Londonból jelentik: Szíriában a helyzet nagyon komoly. Damaszkusz lakossága néhány héttel ezelőtt tüntetett a franciák ellen és teljes függetlenséget követelt. Az ottlevő francia csapatok tankokkal és gépfegyverekkel vonultak föl a tüntetők ellen és közéjük lőttek. Többen meghaltak. A kairói szír-palesztinai kongresszus végrehajtó bizottsága a francia csapatok fellépése ellen éleshangú tiltakozó jegyzéket küldött Párisba. Újabb jelentések szerint a fölkelés átesett Beyrutra is. Jarabuszban a szíriai fölkelők és a francia csapatok között harcok fejlődtek ki. A palesztinai kormány eltiltotta a sajtótól, hogy a szíriai zavargásokról közléseket hozzanak.

— A költségvetés. Bukaresti jelentés szerint a pénzügyminisztériumban csütörtökön kezdődik az egyes minisztériumok költségvetési bizottságainak közös értekezlete Brantia Vintila pénzügyminiszter elnökletével. Az értekezleten fogják összeállítani a végleges költségvetést, melyet a pénzügyminiszter összesel majd a kamara elé terjeszt.

* Arel Esca, a Banca Marmarosch Blank & Co. S. A. newyorki fiókjának aligazgatója, a bank elüji fiókjához helyeztetett át igazgatói minőségben.

* Lakók, háztulajdonosok figyelmébe! Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszerű magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet országos vidéki elárústitójánál.

* Megvételre keressük az „A. Hartleben's Bibliothek der Sprachkunde”-ben 58 szám alatt I. Rosenberg-től megjelent héber nyelvtant. „Uj Kelet” szerkesztősége Calea Regele Ferdinand 48.

* Értesítés kóserhus ügyben. Tisztelettel értesítem a t. vevőközönséget, hogy akik eddig a Berkovics-féle méz-szártszékben kiszolgálással meg voltak elégedve, hogy a mai naptól Timár-utca 1 szám alatti a hitközségi húscsarnokban I. osztályú húst árúsítok.

Schwarz Arnold.

Kolumbusz Kristóf

Írta: dr. Büchler Sándor

...vissza az amerikai...
Grant Smith, az...
Budapesti képviselőjét...
állásából. Az...
szerint az amerikai...
intézkedése össze...
Magyarországra...
vissza...
Magyarországra, hogy...
és a fehér...
között cseszák...
kapitány, az amerikai...
többi...
Smithet, hogy, a...
pénzek kiosztásá...
szempontokat enged...
A figyelmeztetés...
mire az amerikai...
kormány...
Smith elhelyezte...

...ndorlása Mexikóba...
Legújabb hírek...
terjedelmes pro...
ismertetni azokat a...
alapján meg...
való zsidó be...

...záradás az ame...
részt. Chicagóból...
Ohio és Mis...
ban az eszés to...
kiöntöttek és...
került egész...
is szünni...
jelentenek.

...sági szolgálat Pa...
jelentik: Leg...
transzport indul...
Ezt az állo...
Palesztina...
A „Temp...
generális, aki...
valószínű...
vezetőjéül ne...

...Szíriában. Lon...
helyzet...
lakos...
előtt tüntet...
független...
francia...
és gépfegyverek...
ellen és...
meghaltak...
kongresszus...
francia...
és...
Párisba...
fölkelés...
Jarabuszban a...
francia csapatok...
ki. A pa...
saj...
zavargásokról...

...Bukaresti je...
pénzügyminiszte...
kezdődik az...
ok költségvetési...
Bran...
ügyminiszter el...
fogják...
költségve...
ügyminiszter...
elő terjeszt...
Banca Mamrosch...
fiókjának...
eljárás...
minőségben.

...ajdonosok figyel...
letű törvény...
akszerű magyaríza...
Fraternitas...
kiadónál...
minden könyv...
Kelet összes vidéki...

...keressük az „A...
der Sprachon...
alatt I. Rosenberg...
nyelvtant. „Hju...
ge Calea Regele...

...hus ügyben. Tisz...
vívőközönöség...
erkövis-féle mé...
ásonnal meg vol...
mai naptól Timár...
nizségi huscsar...
mat árusítok...
Schwarz Arnold.

Keserű ünnepük volt a spanyol zsidóknak 1492 Peszachján, a családokban tartott istentiszteleteken sohase érezték annyira, mint akkor, hogy mi a jelentése szertartási könyvük, a haggada szavainak: „Minden korban ellenünk támadnak, hogy megsemmisítsenek minket, de a Szent, dicséretessék, megment kezükből.” Az ünnep örömet gyétrelemre a március 31-én kiadott királyi rendelet változtatta, mely szomorú jövőt vetített eléjük, azonban nemcsak nekik, hanem, amit a kormány élén állók még nem sejtettek, de a józanul gondolkodók tisztán előre láttak, magának az országnak is. Az események szemtanúja helyes érzéssel az elkövetkezendők iránt vetette abban az időben papírra, hogy Spanyolország saját dicsőségét fojtotta meg a rendelkezéssel, mely három hónapot tűzött ki a zsidók kivándorlására Spanyolországból, mely a szellemi élet minden vonatkozásában, ugyancsak az iparban, kereskedelemben, földművelésben, politikai feladatok elvégzésénél végtelen sokat köszönt nekik. Csak egy emberöltő múlt el azóta és már teljes mértékben megmutatkozott az a helyrehozhatatlan kár, mely a pyrenei félsziget nagyobbik, keleti része igen értékes lakosságát elmozdításával katolikus Ferdinánd országára szakadt. Soepper Kornél spanyol diplomata, I. Ferdinánd magyar király követe, 1533-ban nyilvánvalóan Ibrahím nagyvezér előtt Konstantinápolyban, hogy a morok és zsidók eltávolításával Spanyolország elvesztette vezető szerepét, jólétét.

A zsidók számkivetésének elrendelésénél a mozgató erő Torquemada Tamás főinkvizitor volt. Az erőszakkal és megfélemlítéssel megtérített zsidókat, az úgynevezett marránókat könnyen és biztosan vélte az új vallásba beolvasztani, ha teljesen izolálja őket zsidó testvéreik környezetétől, aminek szerinte a legalkalmasabb módja az lehetett, ha a király és Izabella királyné a spanyol földből kidönti az ókor óta meggyökeresedett zsidó törzset. Számszámba hiba esett, mivel a zsidók elszáradása után a marránók csak óvatossabbak lettek, de nem kevésbé hajlandók, mint azelőtt, a zsidó vallás törvényeinek, szokásainak titokban való tovább megőrzésére. Voltak marránó családok, melyekben az utódok nemzedékeken át követték zsidó őseik hagyományait a zsidómentes Spanyolországban, gondosan őrizték a középkorból

A kötény

Írta J. L. Perc

A lábával az ember a földön botorkál, a fejével pedig az égbe kapaszkodik.
Minden attól függ, hogy hol herója az ember a szívet.
Ha a lábában, akkor minden vágya por és hamu.
Ha pedig a fejében, akkor a legmagasabb világok felé törekszik.
Ha az ember az Irás szavait, mely szerint „felemeli a porból a szegényt”, megszívleli és vágyait a porból tisztán tartja, ha testét egy örvél ketté választja és azt mondja: „A szív a fejhez tartozik”, akkor az ördögnek és a gonosz szellemeknek nincs hatalmuk fölötte...
Az asszonyok ez oknál fogva kötényt viselnek!
Asszonyok, ne vegyétek könnyen a kötény viselését!
Hallgassátok meg ezt a történetet, amely Raehovban esett meg.

Raehov kis városa Apt közelében. Az apti cádikról, — áldásfakadon emlékből, — bizonyára mindannyájan hallottatok. A városka a Visztula partján terpszkedik. Az emberek ittából élnek, amely a közeli erdőkben terem és amelyet innen a vizen távoli országokba szállítanak. A fakereskedelem már ebben az időben virágzott. A sok meggazdagodott kereskedő, aki a fát a földdel közvetítette, megfogadta az Irás parancsát: „hadd éljen a szegény veled”. Tőlük élt az ügynök,

rájuk maradt szent tárgyakat, köztük a tefilineket, voltak ezután számosan, kik külföldre szöktek és ott újra a zsidó vallást vették fel. A főinkvizitor álláspontjáról érdekes bírálatot mond egyik kortársa, midőn leszögezi: „Res haec primo aspectu laudabilis visa est, quia decus nostrae Religionis respicere”, de az inkvizíció dicsérete mellett hozzátámaszi, hogy kegyetlen eljárás volt számtalan szerencsétlenségnek kitenni a zsidókat „homines a Deo creatos”.

1492. év hó 10-én, augusztus 3-án, pénteken tizenhat nagy hajó szedte fel horgonyát a cartagenai kikötőben, hogy keletre, délre, a Balkánra, Ázsiába, Afrikába vigye Spanyolország zsidóinak nagyrészét, ezek értelmű, lelki energiáit, azt a becses emberanyagot, melytől fellendült a Németalföld, Török- és Olaszország és amelynek töredéke áldásosnak bizonyult Magyarországon. És ugyanazon napon, midőn a tizenhat hajó szomorú, könnyes, de zsidó hitében türelmen, minden viszontagságra kész emberrakományával kivezett a Földközi-tengerre, Spanyolország délnyugati sarkán a palosi kikötőből az Atlanti-Oceánra kifutott három, együvé tartozó, közös cél felé sikló hajó, melyeknek személyzetében marránók akadtak, admirálisuk pedig, ki a Santa Maria fedélzetén vezényelt, a veszedelmes utazás megszervezője, irányítója, bátor lelke, szintén marránó volt. Neve Cristóbal Colon volt, közismert a világtörténelemben Kolumbusz Kristóf néven. A madridi tudományos akadémia bizottságának legújabb megállapításából most már kétségtelen, hogy a génnai születésű Cristóbal Colon, aki az Újvilágot felfedező útjára ugyanakkor indult el, mikor új hazát mentek keresni a spanyol zsidók, zsidó eredetű volt, marránó volt. Colon, így jegyezte magát Kolumbusz Kristóf, a zsidó irodalomban is jó hangzású, mert Colon József Mantuának előkelő zsidó tudósa volt. Páduában halt meg 1480-ban; döntvénytára „Máharik” címen ma is használt rabbinikus munká. A zsidó vallásos életbe vágó kérdések megoldásában korában elsőrangú tekintély volt Colon József rabbi, még magyarországi rabbi is hozzá fordult tudományos utbaigazításért.

A marránó Kolumbusz Kristóf vállalatát a spanyol marránók meleg odaadással támogatták. Louis de Santangel, Aragonia kancellárja, valamint rókona, Sanchez Gábelri királyi kincstartó és barátjuk, Cabrero Juan királyi kamarás, valamennyien zsidó származásúak és az inkvizíció üldözöttjei, meg-

értői voltak Kolumbusz tervének, mialatt mások közönnnyel, gunnyal fogadták, kivétel nélkül képzeldésnek tartották azt... Ezeknek a marránóknak tulajdonítható, hogy Kolumbusz nem lett szárnyszerű, hogy ideája megvalósulásra kerülhetett. Izabella királyné Kolumbusz tervének életrevalóságáról Santangel győzte meg és az utiköltségek egy részét, mivel az államkincstár üres volt, a sajátjából előlegezte. A felfedező uton Kolumbusz marránó kísérői voltak Louis de Torres, aki a tolmács szerepét kapta, Alfonso de la Calle, Rodrigo Sanchez, Marco chirargas, Bernal orvos. Az utasok közt Louis de Torres volt az első, aki Amerika földjére: Guanahani szigetére lépett. A marránók társaságában a mesés Zipangut kutató utjukon, habár nem személyesen, de tudományos megállapításával sikeresen vett részt a zsidóknak maradt tudós, Zakuto Ábrahám ben Sámuel, kinek örökös naptára csillagászati tábláival utbeigazították és egy ízben megmentőjük volt az uttörőknek. A hajók felszerelése sorában több műszeres zsidó buvárokodók, tudósok találékonyágának volt az eredménye.

Kolumbusz zsidó eredete határozottan hozzájárult jellemvonásai kialakulásához. Zsidó vonás nála egyebek közt, amit kortársai annyira fűresáltak, rajongó meggyőződése, mellyel Isten küldöttjének tartotta magát. Egy darab volt ez benne a zsidó messiások lényéből. A sok szenvedés, tehetőségük érvényesülésének megszorítása teremtette meg a zsidóságban valaha azt az embertípust, különösen nagy üldözések idejére esik jelentkezőse, mely a zsidóságnak és egyszersmind az egész emberiségnek megváltást vágyott hozni, jólétet, boldogságot a nyomorúságok közt. Isten küldöttjeinek nyilvánították magukat, a gondviseléstől kiszemeltek, hogy anyagi, érzelmi javak bőségét terjesszék. Ezeknek a zsidó álmódoknak, rajongóknak gondolatvilága ismerhető fel Kolumbuszban. A történelem feljegyzéi, hogy spanyol földön a száműzetéstől közvetlenül megelőző évtizedek megpróbáltatásaiban nem volt ritka férfi-s-n-messiások felbukkanása zsidó körökben, de aminek létrehozását megkísérelni se tudták, végrehajtottá marránóvá lett zsidó testvérük, destruktív fajoknak gyermeke, Kolumbusz Kristóf, aki megszerezte az emberiségnek az Újvilágot és rajta a szabadság, a magasrendű emberiség és jólét klasszikus földjét, Amerikát.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

A szél hajítja a jégtáblákat és hegyekké tornyosítja őket. Néhány nap múlva a szél és a nap megteszi a magáét. A paraszt is segít a jégtörővel, a fejszével és a jégeltűnk. A folyam felszabadul, a tutajokat a vízre bocsátják, a vizen más városokból érkezett tutajok is elvonnulnak.
A parton pezseg az élet. A városbeli szegény asszony is felállítja bódéját. Arusit gyümölcsöt, sőt, heringet és titokban egy kis papramorgót és éldegél belőle...
Bizonyára azt hiszitek, hogy elfelejtettem a köténnyel való történetet. Szó sincs róla! Csupán Raehov városát, ahol történetünk lejátsszódott, akartam nagyjából lefesteni.
Ebben a Raehovban meghalt egyszer egy dájen. Nem nagy örökséget hagyott. Egy özvegyet és egy kis lánykát. A hitközség röviddel utána új dájont választott, aki kötelezte magát, hogy jövedelmének negyedét az özvegynek és az árvának adja. De bizony a dájen nem tett eleget kötelezettségének. Valami sokra bizony az ő jövedelme sem rugott és azonfelül egy csomó gyermekkel volt megáldva. Az özvegy panaszt tett a hitközségnek, botrányt csapott, megzavarta a tórafelolvasást... Mire a hitközség elhatározta, hogy néhány rubelt ad neki, azzal majd lenn, a folyó partján kis elárúsító bódét nyithat magának. Az egyik kofa épen akkor tájt mondott bucsut a világnak és így annak a helyére került. Az özvegy hát berendezte bódéját, a

— A kolozsvári reszortok ügye. Megirtuk, hogy az erdélyi reszortok elhelyezésével a kormány többibben foglalkozott. Az utolsó minisztertanácsok egyikén olyan határozatot hoztak, hogy a kolozsvári reszortok felosztását függőben tartják addig, míg a felosztás módozatát pontosan ki nem dolgozzák. Ebből a célból Tanasescu képviselő, a belügyi reszort volt államtitkára napok óta Kolozsváron időzik és Vararuvál, a reszort mostani vezetőjével és Oana tanácsossal naponta megbeszéléseket folytat. A tárgyalások főmottója, hogy a reszortok megszűnésével a közigazgatásban zökkenések ne álljanak elő és az ügyek lebonyolítása ne szenvedjen késedelmet azért, hogy ezentúl Bukarestben intéztesnek el. Lényeges problémája még az ügynek a hivatalnokok átcsoportosítása és elhelyezése. A főbb tisztviselők, különösen azok, akik Erdély viszonyait közigazgatási praxisból ismerik, Bukarestbe mennének, ahol az egyes minisztériumok mellé osztanak be őket külön hatáskörrel. Némely értesülés szerint a reszortok felosztását május elején már hivatalosan is közölni fogják.

— Einstein tanár a zsidó nép reneszanszáról. Bécsből jelentik: Julius Wolfsohn, a zenekonzervatórium tanára, nemrégiben kiadta a zsidónépdalok koncert-parafraízisait. A könyvből egy példányt Einstein tanárnak küldött. Einstein az ajánlással ellátott művet a következő sorokban köszönte meg: „Senki nem hitte volna még csak néhány évvel ezelőtt is, milyen változást fogunk látni a zsidóságban. Eddig a zsidóság szellemi nagyjai tudatosan, vagy öntudatlanul elfordultak a zsidó közösségtől, de most ez a réteg életörömmel eltelve keresi a néppel való kapcsolatot. Az öngyékvese megérdemi a zsidók halálját.”

— Lord Walter Rotschild Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Lord Walter Rotschild, akithez annak idején a brit kormány, mint az angol cionista szervezet alelnökéhez, a híres Balfour-deklarációt intézte, Palesztinába érkezett. Lord Rotschild hosszabb időt fog tölteni a Szentföldön.

Központi szállóban minden este 9-ór
Olga & Teddy
schimmyestélye

lányka utána cipeltette a kosarakat az áruval és vigyázott a vevők körmeire. Így aztán szerényen éldegelték. Míg a dájen életben volt, nem dicsőkedhetek valami sokkal, egy-egy heringnek a folszelelésénél gyakran belevagdosnak az ujjukba. No de hiszen, úgy tartják, éten még nem veszett senki...

De az a lány! Ugy nőtt, — hogy meg ne kiáltssan — mint a kovász. A ruhából kigömbölyödött... Az arca kerek és piros, minha csak tejen, mézen és marcipánon élne. És miosoda szeme van!... A parasztko valóságos csodájára járnak. Az anyja csupa remegés, ne hogy megigézzék. Ha valamelyik paraszt olykor egy-egy tréfát ereszt meg, az özvegy megremeg minden tagjában. Felugrik és ki akarja a szemét kaparni... De mit tegyen? Hagyja ott a megélhetését? Menjen a hitközséghez, a tórafelolvasást megzavarni? Használ is az valamit? Felnezz hát az égre és sóhajt. Nem hiába teszi. Van ott fenn valaki, aki őt meghallgatja.

Egyszer egy szombat este, amint épen a szomszédoktól tört haza, ahol a szombati bucsuztatót hallgatta és azon töprengött, érdemes-e lemenni a folyóhoz, hirtelen nyílt az ajtó és Pinchesz, a sádehen lépett be rajta.
— Jó hetet!
— Jó hetet, jó esztendő — dadogja az asszony. Nem hisz a saját szemének. — Foglaljon helyet reb Pinchesz! Szerele törből csak le a székét!...
(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Visszafordítják az orosz gazdaság rendjét

A szovjet-kereskedő szomorú „meséje”

Az Új Kelet tudósítójától

A génuai konferenciával kapcsolatosan az európai gazdasági körök minden figyelme a nagy orosz gazdasági probléma felé irányul. Érdeklődéssel néznek a szovjetkormány minden új intézkedése elé, mert kétségtelenül vált, hogy Oroszország nem maradhat meg tovább a kollektív termelés és áruelosztás addigi módszerénél és rohamosan alakítja át gazdasági berendezkedését kapitalistává.

Az ipar nacionalizálása, a kötelező munka, az üzemek állami igazgatása és munkások és állami alkalmazottak kollektív élelmezése nem váltak be.

Attért tehát a szovjetkormány a félkapitalista termelésre: csak a legnagyobb ipari üzemetek tartotta meg állami kezelésben, a közép- és kisipart azonban szabaddá tette. A kereskedelmet szabaddá tették és újból teret engedtek az egyéni inaktivitásnak. A mai orosz gazdasági rend már csak kevéssé különbözik a polgári államok rendszereitől, mert a külföldi kereskedelem monopólizálásával már a polgári államok is kíséreltek. A munkásság egységes élelmezése sem felelt meg a célnak, az lett első következménye, hogy a munkások produktivitása lényegesen csökkent. Egyes üzemekben az elmúlt évben csak 182 napot dolgoztak az alkalmazottak.

Ami legjobban érdekli az európai szakköröket, az az orosz belső kereskedelem szabadsága. A szovjetkormány e téren lényeges könnyítést tett, de a kereskedők a gazdasági élet egyéb megnyilvánulásai miatt a legsúlyosabb nehézségekkel küzdenek. A génuai konferencia orosz bizottságának egyik gazdasági szakértője az orosz szabadkereskedelem jellemzésére nem minden humor nélkül való, de nagyon találó „gazdasági mesét” mondott el több újságitíróknak.

Volt egy orosz kereskedő, aki 100 láda szegyet vásárolt és száz százalék haszonnal eladta. Tetszett a dolog a kereskedőnek és a rendelkezésére álló pénzüsszeggel újból szegyet vásárolt, de az összegért már csak ötven láda szegyet kapott. Eladta az ötven ládát is, kétszáz százalékos haszonnal és amikor újból szegyet vásárolt, összege pénzéért a rubel rohamos elértéktelenedése és az árak emelkedése miatt már csak tíz láda szegyet vásárolhatott. Az ötödik vételnél a birtokában lévő óriási rubelmennyiségért már csak egyetlen szegyet ajánlottak. Megvette, beverte a falba és felakasztotta magát rá.

Íz — mondotta az orosz szakértő — a szabad szovjetkereskedő szomorú meséje és a legszomorúbb, hogy ez a mese ma Oroszországban kétségbeesítő valóság.

Az orosz kormány különben minden lehető elkövet a normális kereskedelem helyreállítására. Megszüntette a tiltó rendelkezéseket, felszabadította a határokat, bankokat hívott életre, sőt újból megnyitotta a moszkvai tőzsdét is. Az orosz gazdasági rendet gyorsan és jól átgondolt intézkedésekkel fordították vissza a szociális forradalom előtti keretek közé.

Belföld

(x) Ki lesz a Resica vezérigazgatója. A resicai művek nagyszabású teke-emelésével kapcsolatban különféle hírek

kerültek forgalomba. Így szóba került Tancred Constantinescu CFR. vezérigazgató neve is, aki állítólag megváltik állásától és a Resicánál vállal érdekeltséget. Bukaresti jelentés szerint az „Izbanda” megcáfolja ezt a hírt. Tancred Constantinescu CFR. vezérigazgató nem váltik meg állásától és a resicai művek vezérigazgatója sem lesz. Ugyan-
esak az „Izbanda” cáfolja azt a hírt is, hogy a liberális párt résztvesz az új resicai részvények kibocsátásában. Ezzel szemben az „Epoca” megállapítja, hogy az új resicai részvények közül a Banca Romanesca, amely tulajdonképpen liberális bank — 65.000 részvényt kap. Megerősíti az „Epoca” azt a hírt is, hogy Tancred Constantinescu CFR. vezérigazgató lesz a resicai gyárak vezérigazgatója. Veith eddigi vezérigazgató távozik állásából, ügyvezető-igazgató Mayer lesz.

(x) A sertés, hagyma és burgonya kontingentálási kvótája. Bukarestből táviratozzák: A kereskedelmi minisztérium kebelében működő export-import bizottság tegnap délután Sasu miniszter elnökletével ülést tartott, amelyen a sertés, hagyma és burgonya kivitelének kérdésével foglalkoztak. A sertés-kivitelre vonatkozólag új határoztak, hogy az exportálók kötelesek a kivitelre szánt sertések 33%-át a feladási állomáson maximális áron áruba bocsátani. A hagymát és burgonyát exportálók a kivitelre szánt mennyiség 25%-át kötelesek a feladási állomáson eladni és pedig a hagymát kilónként 1.50, a burgonyát kg.-kint 40 baniban.

(x) Válságban az aradi vagongyár. A „Lupta” aradi jelentés nyomán írja, hogy az ottani vagongyár pénzügyi zavarokkal küzd, mert a CFR igazgatóságtól 150 millió követelésből nem tud semmit sem behajtani. A „Lupta” az aradi vagongyár válságára felhívja az illetékesek figyelmét, mert abban az esetben, ha a gyár beszünteti üzemét, több ezer munkás marad munkanélkül.

(x) Reformálják a munkásbiztosító pénztárakat. Bukarestből jelentik: Az ordélyi és bánati munkaadók szövetségének és a munkásbiztosító pénztárak kiküldötteinek értekezlete ma kezdődött meg. A munkaügyi minisztert Calarasanu főfelügyelő Margineanu, dr. Jakobi Kálmán, Rássa és Wunder kerületi pénztári igazgatók képviselik a konferencián, amelynek célja a munkásbiztosító pénztárak reformjának előkészítése.

(x) Elhalasztották a lebélyegzetlen koronák beváltását. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter az elmúlt év elején elrendelte, hogy 1921 május 31-ig az összes le nem bélyegzett koronákat letétbe kell helyezni, hogy az Osztrák-Magyar Bank likvidálásánál ezeket tekintetbe lehessen venni. A pénzügyminisztérium értesítése szerint ezek a koronák még mindig a pénzügyminisztériumnál vannak és mindaddig nem lehet intézkedni azok kifizetéséről, míg az Osztrák-Magyar Bank likvidáló bizottsága erre vonatkozó utasítást nem fog küldeni.

(x) Az erdélyi ipari termékölőseleg kivitele. Bukarestből jelentik: Mrazerk ipar- és kereskedelemügyi államtitkár erdélyi tanulmányutjáról visszatérve, jelentést tett az áruforgalom javulásáról. Megállapította, hogy az erdélyi ipar főleg az árucikkkel rendelkezik. Ezt a tényt a központi hatóságok tudomására adta azzal a javaslatl, hogy a főlegnek a kivitelét tegyék lehetővé.

(x) Nem oszlatják fel a kolozsvári állategészségügyi főfelügyelőséget. Bukarestből jelentik: Egyes lapok ama hírével szemben, hogy a kolozsvári egészségügyi igazgatóságot feloszlatták, illetékes helyen, kijelentették, hogy ez kórhalmány, mert sem a belügyminisztérium, sem az egészségügyminisztérium ilyenre nem gondol.

Külföld

(x) Szabad az orosz cukor kivitele. Stokholmból jelentik, hogy az orosz tanácskormány a cukor kivitelét szabaddá tette. Egyben értesítették a vámhivatalokat, hogy a kivitelre kerülő cukor vámilletékeit nem kell behajtani. Hír szerint legközelebb több más árucikk kivitelét is vámmentesítik.

(x) A Deutsche Petroleum A. G. és a Deutsche Bank fuzionál. Berlinből írják: A Deutsche Bank legutóbbi közgyűlésén elfogadták a Deutsche Petroleum Aktien-Gesellschafttal való fuzionálási javaslatokat. A nagy német petróleumvállalat alapítókéje 100 millió márka. Minden egyes 1000 márkás petróleumrészvényhez a Deutsche Bank egy-egy 4000 márkás részvényt ad.

(x) Román-osztrák gazdasági tárgyalások Génuában. Weisselberger báró osztrák nagyiparos és bankár tárgyalásokat folytat a román delegációval Románia pénzügyi helyreállításáról. Weisselberger már az elmúlt évben is folytatott ilyen tárgyalásokat Bukarestben. A génuai megbeszéléseket a fővárosban folytatni fogják.

Juhtulajdonosok és turógyárosok!

Mielőtt sajtoltóval látnák el magukat, saját érdekükben tegyenek kísérletet a cseppfolyós és poralaku

“Agricco”

sajtoltóval, mely friss és kétszeresen koncentráva lévén igen kiadós és a legjobb minőségű turó előállítására alkalmas. 3469-1

A cseppfolyós „Agricco” sajtoltó mindenütt eredeti 1 literes és 1/2 literes üvegekben, a poralaku pedig mindenféle nagyságu skatulyákban kerül eladásra.

Övökodjanak az utanzatoktól, melyek elrontják a tejkészítményeket.

Megrendelésekkel forduljanak

D. Blau & Co Galati céghez.

Postai és vasuti szállítás! Egész Erdélyben agilis ügynökök kerestetnek.

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombard-kölcsönök, betétek napról-napig a legmagasabban kamatoztatnak. Telefon 1-69 és 7-25.

Weisz és Molnár női divatruháza újból megnyitott!

Heller, Weisz és Molnár

cég alatt, Cal. Reg. Ferdinand 6. szám alatt, a volt helyiséggel szemben. 1334

IRÓGÉPEK

Van szerencsém értesíteni a t. c. t, hogy külföldi tanulmány utamról visszatérve Piata Mihailu Viteazul 41. szám alatt írógépjávió műhelyt nyitottam, ahol bármilyen rendszerű író, számoló és írodagépek javítását és takarítását elvállalom. Ugyisztén román-magyar és német betűrendszerre való átálakítását, Raktáron tartok mindennemű írógépeket, kellekeket és a legelsőbbrendű külföldi gyártmányu írógép-szalagokat. Levélbeli hívásra kimegyek. 366-1

Becses pártfogását kérve maradtam tisztelttel:

Finkler Antal,

írógép-műszerész. P. M. Viteazul 41. Babos-palota a nagy vashid mellett.

MOLYKÁR

ellen megvédi

SZÖRME RUHÁIT

Tűz és betörés ellen biztosítva.

Javításokat télt sesonra már vállalunk

Eisenstädter & Comp.

szörmeáruháza CLUJ-KOLOZSVÁR, Cal. Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca 7 szám.

Ha gyorsan kiszolgált, pontosan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a

Frenkel-fatelepehez

(volt Janovitz és Tso) Strada Apriljordaner (Kupufagyár-u.) 13. Telefon 2-99, 4-91, 2-94.

SZINH

Erdély

Csütörtök: című Szombat: Vasárnap: bocher

Der Id

dizmussal s arámát már együttes el most is Str lizmussal. A hatást tett nek meg ke strófáját. A licht, Wider Izát Strame xandert ped pompásan. netekben m izü Rabinow tónusu daru kumával kel Weinbergné Blind Arank repet játszó mely jelenet — Itt említj este nagy bu ház. Szinrekl Imre egyfelv lyet jiddisre tumos rendez

MA

Csütörtök: Vig betanulá GalettaF helyárak Péntek: A sár Premiére színtetb hőtő dé Szombat d. u. árákkal Szombat este: 2-odszor. 135. szá Vasárnap d. u. ság, 18-a Halász E Vasárnap este: donság, 4 játékvál színtetben Hétfő: Kék ma edszer. T Rendes liz A műsorra tíz megváltató

A sárga kez baton másodiko érekfeszítő me a Sárga koztyú Vigszínházbanr esti előadást í esít rendez be

Román assz két két estőjén, Elena asszony magyar színhá cimszeropót, csiú kisasszony cimsz dőgművésznő.

Berky Lili é második felében Berky Lili és G tozatos és gazo fogfrissőbb, legh legfinomabb egy egész sereg repri este nagyszabás első fölépésük.

s. operettben lép nap este a Tóth műben fogja öko az operett-irodalo Andran „Üdvösk Lilival a cimsz Pippo szerepében

Kis grizett é két este lesz ven Vasárnap és hőt ben, a másik e fölépni.

Álarcok. Az áramai újdonság e. négy felvonás után igen olcsó, if helyárrakkal szin adásként hirdeté adására váltott jeg ra” is. Az Alarc Lili, Laczkó Arat Ferenc, Janovics Forgács Sándor f

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima

Erdélyi Zsidó Színpad

Heti műsor:

Csütörtök: Nagy kabaré „Der Sadchen” című egyfelvonásossal.
Szombat: Die erste Liebe, operett.
Vasárnap: Bucsuelőadás, Der Jesivo bocher.

Der Idiot. Ezt az amerikai izü, szadizmussal süitött Marlov-szerű hangos drámát már tavaly láttuk a Stramer-együttes előadásában. A címszerep most is Stramer játszotta páratlan realizmussal. Az ismert idióta-dal mély hatást tett a közönségre és a művészek meg kellett ismételnie a dal néhány strofáját. A bolondos öreget, Smil Leiblicht, Wider játszotta sok megértéssel. Izát Stramer, Simont Teszler, Alexandert pedig Waldberg érekeltefték pompásan. Stramer a haragos jelenetekben megrendítően jó volt. A jözü Rabinowitz mint Wladimir, a sötét tónusu darabba sokszor hozott ós-komikumával kellemes derüt. A mostohát Weinbergné játszotta kiütően. A fiatal Blind Aranka egy öreg szakácsné szerepet játszott kedves komikummal, némeleg jelenethen meglepő tehetséggel. — Itt említjük meg, hogy csütörtökön este nagy bucsukabarét rendez a színház. Szinrekerül Darvas Simon és Szabó Imre egyfelvonásosa „A sadchen”, amelyet jiddisre Tunisz, a társulat talentumos rendezője üitetett át.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök: Vig özevgy. (Operette-repriz. Uj betanulással és új szereposztással. Salletta Ferenc vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)
Péntek: A sárga keztű. (Ujdonság előszőr. Premiére helyárrakkal. Premiérebérlet-szűnetben. A premiére-bérletk jegyeit hétfő délig tartja fennapénztár.)
Szombat d. u.: Alarcok igen első helyárrakkal.
Szombat este: A sárga keztű. (Ujdonság, 2-odszor. Rendes helyárrakkal. Bérlet 135. szám, C.)
Vasárnap d. u.: Offenbach. (Operette-ujdonság, 18-adszor. Olesó helyárrakkal. R. Halász Baba vendégjátékával.)
Vasárnap este: A kis grizott. (Operette-ujdonság, 9-odszor. Tompa Béla vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)
Hétfő: Kék mazur. (Operette-ujdonság, 12-edszor. Tompa Béla vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)
A műsorra tüzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

A sárga keztű. Pénteken előszőr, szombaton másodszor fogják adni Bakovyi Károly érekeltesítő modern társadalmi drámáját, a sárga keztű-t, amelynek Budapestre a Varszói színházban rendkívüli sikere volt. A péntek esti előadást bérletszűnetben, a szombat estit rendes bérletfolyamban tartják meg.
Román asszony vendégjátéka. A jövő hét két estjén, kedden és csütörtökön Román Elena asszony fog vendégeként fellépni a magyar színházban. Kedden este a Tosca címszerepét, csütörtökön este pedig a Pillangó kisasszony címszerepét fogja énekelni a vendégművésznő.
Berky Lili és Gózon Gyula. A jövő hét második felében kezdik meg vendégjátékukat Berky Lili és Gózon Gyula. Rendkívül változatos és gazdag műsorral érkeznek. A legfrissebb, leghatásosabb kabaré-számok és legfinomabb egyfelvonásos-ujdonságok mellett egész sereg repriz van a műsorukon. Pénteken este nagyszabású kabaré est keretében lesz első fellépésük. Szombaton a „Kis király” operettben lépnek fel mind a ketten, vasárnap este a Tóth leány c. régi, híres népszínműben fogja őket láthatni a közönség, azután az operett-irodalom egyik klasszikus gyöngye, Andran „Üdvöské”-je fog szinrekerülni Berky Lilivel a címszerepben és Gózon Gyulával Pippo szerepében.
Kis grizott és Kék mazur. Tompa Béla két este lesz vendége a magyar színháznak: Vasárnap és hétfőn. Egyik este a Kis grizottban, a másik este a Kék mazurban fog fellépni.
Alarcok. Az ideai évad legnagyobb sikerű címái ujdonsága, a Bíró Lajos „Alarcok” négy felvonásos drámája fog szombaton délután igen olcsó, ifjúsági előadásoknál szokásos helyárrakkal szinrekerülni. Az ifjúsági előadásokként hirdett „Déryné ifjasszony” előadására váltott jegyek érvényesek az „Alarcosok” is. Az Alarcok főszerepeit most is Poór Lili, Laczkó Aranka, Hajnal Klári, Táray Ferenc, Janovics Jenő, Lengyel Vilmos, Forgács Sándor fogják játszani.

Valutapiac április 25-én

TÖZSDÉK	Lei	eseh kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. márká	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza	---	277	57	1805	2750	735	---	1850	602	170	90	395	137	---	89	---
Bécs valuta deviza	---	---	30 ^{3/8}	715	1995	415	---	---	34075	2975	---	200	7700	---	---	---
Prága valuta deviza	---	---	2020	478	985	273	71	73750	226	8250	3675	134	50 ^{9/10}	1139	---	---
Berlin .. valuta deviza	---	411	---	234250	4910	1365	320	3470	1115	---	---	---	25250	9575	---	6555
Zürich .. valuta deviza	---	1000	1927	---	---	2775	675	68	---	200	---	13	514	---	---	---
Paris valuta deviza	---	21	4 ^{9/32}	---	20875	58 ^{1/4}	5/32	---	774950	---	---	0285	1072	---	---	---
Budapest valuta deviza	535	1402	298	67	---	---	935	---	---	1095	---	1850	715	---	---	---
		140850	29350	6750	---	3875	13125	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Wieni Irodánk

és Bruck—Hegyeshalom—Budapest—Szolnok—Biharkeresztes—Békéscsaba és Kőtegyanban felállított saját exposituraink útján **kötbér kikötése mellett 5—10—15 napi** határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darabára és vagonrakomány** szállításokat vállalunk
Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimanóci-u. 12. Orsova Dunapart. 1276

Nagymenyiségű lámpaár, szék táblaár, karabádi porcellán és Dittmar-léle lámpaár érkezték.

Deutsch K. I.

Szveg és porcellán nagykereskedés részvénytársaság

Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga (v. Zöldén-ut.) 4.

TELEFON 74.

1311

Pontos és szolid kiszolgálás

Perfékt

gyors és gépirónót

sürgősen keresünk. Jelentkezhetni Zsidó Nemzeti Szövetség irodájában Calea Regele Ferd nand 48.

Csak 8 napig!

fizletéshelyezés miatt
óriási raktárunkat minden elfogadható áron
ooooo árusítják oooooo

Blum Testvérek

rövidáru nagykereskedők
Oradea-Mare (Nagyvárad)
Telefon 703. Telefon 703.

Ujrafoncsorozás! Finntükrök gyártása!

Péchy és Társa

Modern üvegcsiszoló és tükörárugyár

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u.) 20 megkezdte: Minden méretű és minőségű tükörök, butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők. 1381

KÉRJEN ARAJANLATOT!

GUTFRIED és HERSKOVITS

Oradea-Mare (Nagyvárad)
Piata Unirei 12.
Telefon szám 211.
Megrendeléseket postán eszközölünk.

Erdély legnagyobb és legszolidabb importörjei. Komplet vagon olasz Clarc-cérna valamint nyári harisnyák, keztűk és horgolt nyakendők érkeztek. Állandó nagy raktár mindennemű rövidáruban. ooooooooooooooooooooo

GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT

ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16

Tükörüveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás ! ! ! !
Finntükrök raktára ! ! !

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

Előirásos hitelesített ürmértékek nagyban gyártása 1296

GRÜNWALD JAKAB

villanyöröre berendezett gyárában legújtanosabban szereshetők be. Ugyanott konyhai felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Viszonteladók figyelmébe!

Hitter és Lób

Oradea-Mare, Str. Avram Jancu 10.
Kötött, szövött norinbergi és galanterie áruk nagykereskedése. — Pontos, szolid kiszolgálás. Vidéki megrendelések postán eszközöltenek. 3442-I

GANZ

villamosági részvénytársaság igazgatóság

Piata M. Viteazul Széchenyi-tér 41. sz. (Széki-palota.)
Elvállal elektromos világítási- és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, iv-lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1280

Utazó bőrönd és táska
legjobb minőségben kapható

Farmati bőröndösnél

Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Női-, férfi- és gyermek-

harisnyák

nagy választékban érkeztek

SUGAR & CO

sportfelszerelések, kötött áruk és úri divat cikkek áruházába.

Football és atlétikai felszerelések olcsó árakkal, minden minőségben állandóan raktáron.

és Molnár
tárúháza
megnyit!

Molnár
n. Cal. Reg.
and 6. szám
volt helyi-
szemben. o

EPEK
temi a t. c. t., hogy
amról visszatérve
ul 41. szám alatt
nyitottam, ahol
író, számoló és
és takarítását el-
román-magyar és
való atalakitását.
dennemü irógépe-
a legelsőbbrendű
irógép-szalagokat.
a kimegyek. 300-4
maradtam tisztelettel:

Antal,
M. Viteazul 41.
gy vashid mellett.

YKAR
megvédi

RME
LAIT

és
ellen
sitva.

1333

ásokat
már vállaltunk

& Comp.
áza CLUJ—
AR, Cal. Vic-
ossuth Lajos-
7 szám.

rdys
crea n
best

világ cipőkrémje

so) Strada Aprajozarilor
Telefon 2-80, 4-80, 7-80.

SPORT

Megalakult a Kolozsvári Birák Testülete

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Annak az évek óta tartó nemes törekvésnek, amely a kolozsvári sportkerület kebelébe tartozó képesített birák erkölcsi érdekeinek megvédése érdekében néhány lelkes sportember részéről megnyilvánult, az április 25-én, kedden este tartott birói értekezleten értékes eredménye nyilvánult meg. A kolozsvári futballbirák szokatlanul nagy számban vettek részt az értekezleten, amelyet Molnár Lajos, a kolozsvári BB elnöke vezetett.

A Comitetul Regionalal történt részletes tárgyalások során elkészítették a kolozsvári kerület Birák Testületének szabályait, amelyek nagy vonásokban megegyeznek az MLSz hasonló szerve statutuumaival. Mérés mindössze ott nyilvánul meg, hogy a kolozsvári kerület BT elnökét nem a birák plénuma választja, hanem kinevezés útján, a Comitetul Regionaltól kapja mandátumát. Többi tisztviselőit azonban, így titkárait, elnökadját és legfontosabb bizottságát, a Birák Tanácsát, a képesített birák összességének bizalma jutattja mandátumához.

Lényeges intézkedése továbbá az új szabályoknak, hogy a Subcomitetulok hatáskörébe utalt városok futballbirái, mint felsőbb fórumtól, a Kolozsvárt székelő Birák Testületétől függenek, a biróközlés és a fegyelmi ügyek elsőfokon való letárgyalására azonban a Subcomitetulok székhelyén, tehát Nagyváradon és Marosvásárhelyt megalakítandó BT alszervei megfelelő autonómiával rendelkeznek.

Molnár Lajos elnök tájékoztató előadását nagy figyelemmel hallgatták az értekezleten megjelent kolozsvári futballbirák, akik a Comitetul Regional megbízásából elvileg már kedden este kimondták a kolozsvári kerületi Birák Testületének megalakítását. A különböző tisztségek betöltésére azonban nem került sor, miután az értekezlet határozattá emelte Nagy Lajos szövetségi bíró javaslatát, hogy a kolozsvári kerülethez tartozó nagyváradi és a napokban megalakítandó marosvásárhelyi Subcomitetul biráit alakuló gyűlésre hívják meg Kolozsvárra és a Birák Testülete effektív megalakítását ez a gyűlés eszközölje.

A Gergely-ügy

Foglalkozott az értekezlet a legutóbbi Haggibbor-Victoria bajnoki mérkőzés bonyodalmaival is és úgy döntött, hogy miután a Birák Bizottsága jelenlegi tagjainak némelyike érdekelte ez ügyben, a mérkőzést vezető Gergely Aladár szövetségi bíró fegyelmi ügyének kivizsgálására külön bizottságot alakít. A bizottság elnöke hivatalból Molnár Lajos, a BB elnöke, előadja szintén hivatalból Adorján Ödön szövetségi bíró, a bizottság többi tagjait pedig titkos szavazás útján Nagy Lajos, Stotter Aladár, Haas Erich, pótagul pedig Vida Andor kolozsvári szövetségi birákat választották meg. Gergely Aladár szövetségi bíró védelmének ellátására Grimm Kálmán biróközlőjét kérte fel. A bizottság holnap, április hó 28-án este fél 8 órakor tartja ülését, amelyen minden valószínűség szerint meghozza ítéletét is és ezzel a Haggibbor-Victoria bajnoki mérkőzésnek a bíró személyét és szereplését érintő része lezárul.

Ne kérjen a bíró alamizsnát

Mezei Géza szövetségi bíró javaslatára az értekezlet foglalkozott az al az anomáliával is, hogy a mérkőzéseket vezető birák megalázó helyzetbe kerülnek a rendező egyesületekkel szemben, amidőn birói díjakat alamizsnaszerűleg kénytelenek a sporttelepi pénztárnál felvenni. Indítványára az értekezlet elhatározta, hogy a labdarugószakosztálynál megteszi a szükséges lépéseket és a kérdés olyan megoldását javasolja, hogy a rendező egyesületek a BB pénztárosa kezébe fizessék

le az éves birói díjakat, amelyeket a pénztáros a birói jelentés átadása alkalmával ad át a mérkőzésen szereplő biráknak.

Rendszeresítik a vitaestéket

Az értekezlet fontos határozata továbbá, hogy a vitaestéket állandósítja. Minden kedden este 8 órakor a szövetség hivatalos helyiségében összegyűlnek a képesített birák és a bírójelöltek és a felmerült konkrét esetek teoretikus és gyakorlati megvilágítása keretében egységes szabályalkalmazást és szabálymagyarázatot honosítanak meg. A vitaestek fontosságát és célszerűségét már többször méltattuk, ez alkalommal csak arra kívánunk rámutatni, hogy minden bíró tartsa bajtársi és sportbeli kötelességének a vitaestéken megjelenni, hogy azon fejtegetéseivel a felmerülő kérdések tisztázásához hozzájáruljon.

Ujságíró-futballbíró mérkőzés

Az értekezlet utolsó pontjaként a birák elhatározták, hogy az április 29-én, szombaton délután tartandó ujságíró-futballbíró mérkőzésre, amelynek jóvödelmét egyenlő arányban az ujságírók egyesülete nyugdíjalapja és a BT szervezési alapja javára fordítják, a következő csapatot szerepelteti: kapus: Mezei Géza, hátvéd: Gergely Aladár és Vida Andor, fedezetor: Haas Erich, Czinezar Imre és Bonna Gyula, csatár: Petrán Sándor, Vatiánu Szabin, Grimm Kálmán, Fettmann Dezsó és Adorján Ödön. A mérkőzés iránt, amely első találkozója lesz a kolozsvári hivatalos ujságírók és képesített futballbiráknak, lázas érdeklődés nyilvánul meg.

Labdarugás

A Marosmenti Subcomitetul alakuló közgyűlése. A Marosvásárhelyen megszervezendő Subcomitetul Regional alakuló gyűlést ma, csütörtök estére hívták össze. A kolozsvári Comitetul Regional intézkedése alapján csirájában fojtották el azt a szándékot, amely egyes sportvezetők részéről klubérdekből arra irányult, hogy az alakuló gyűlésen a Marosmenti Alosztály régi tisztviselői is szavazati joggal bírjanak. A kolozsvári Comitetul Regional mindenben a szabályok szellemének megfelelően járt el, amidőn értesítette a Marosmenti Alosztályt, hogy a megalakulás alkalmával csak a sportegyesületek szabályszerű megbízólevellel rendelkező delegátusai jogosultak a szavazásra.

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ

Kiadó: FRATERNITAS kiadóvállalat
Előfizetési ár havonként 35 lei
Egyes szám ára mindenütt 1 lei 50 bani

Nr. 452-922.

Publicatie de licitatie.

Firma Jac Lövy din Sibiu vinde pe calea licitatiei publice 4 vagoane tarite, in baza §-lui 351 a legi comerciale pe spesele si pericului firmei Iacob Melsner din Muresludos sub urmatoarele conditii:

1. Pretul strigarii este 150 lei pro 100 kgr., adica a Unasutacincize lei pro unasuta kilograme.
2. Marfa se vinde aceluia, care ofera mai mult, chiar si sub pretul strigarii.
3. Pretul vanzarii e de platit momentan si marfa e a se transporta fara amanare.
4. Cei cari vorfesa a participa la vanzare, sunt datorii a depune la inceputul licitatiei 10% (zece procent) vadiu.
5. Intrucat compumparatorul nu ar putea plati pretul vanzarii, pierde vadiul depozitat si vanzarea se continua pe spesele si periculu aceluia.
6. Competintele compumpararii le suporta compumparatorul.

Licitatia se va tine in 2 Mai 1922 ora 9 in Sibiu la magazinul firmei Jac Lövy Str. Heiden Nr. 7. pre langa interventia subsemnatului.

Sibiu, 24. Aprilie 1922.

Dr. Nicolae Cristea, notar public.

Festék áruk

Falzöld, smaragdöld, pompejvörös, venyigefekete, okker, sátinóber, ultramarin, vaspor. Anilin festékek Meister Lucius féle. Salétrom, salycil, cacaoassa, cacaovaj állandóan raktáron.
Létfővek Cluj, Telefon szám 471.

Cojona (Kolozs) sósfürdőn a

Korna-szálloda

(kóser vendéglőnek kiválóan alkalmas) bérbeadó, esetleg eladó.

Értekezni Singernél Kolozson.
3720-1

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Xenofon (Szappan-u.)

Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárugyban. Vállal rillians munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Fogláló és vésnői műterem. — Fogászati arany és forrasztó, huzalok és lemezek arany és ezüztben. Nemesfém beváltó!
Telefon int. 2-13. — Sürgőncím: „Juvaere Cluj“ 1273

Fregoli Raglán

gumiköppený 1330 divatöltöny

Neumann M.

cégnél,
Cluj, Piata Unirii (Fötér)

פנסיון Hirsch Semmering

2 és fél órányi távolságra Wien-től 1000 méter magasságban a tenger színe felett

Eisenstädter Fülöp volt Lakatos-áruház

Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc-u. 13.
Március 15-től április 15-ig reklám napi árai
Gumilabda 4 leitől feljebb
Gyerekkocs 200
Porcellán bögre 8
csésze ajánlvá L 16.75
Bor és pálinkás szervizek 70—
Husvétii cikkek óriási választékban. Galanteri és nürnbergi cikkek nagyban eladása 1274

Táblalámpát minden méretben, lámpaárut, kristálytélér lámpacső és csiszolt üveg-árut, demljonokat raktárról azonnal szállítunk 1262

Ausländer Testvérek

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9-54.
En-gros! En-detail!

Nyomdafőnököt

ki a román és magyar nyelvet szóban és írásban bírja, valamint a kalkulációt, munkafelvételei tökéletesen érti, mielőbbi belépésre keres nagyobb városban levő nyomdávállalat. Javadalmazás havi fix fizetés, utazásnál napi ellátási díj, vasuti szabadjegy és jutalék. Tökebefektetés esetén társulás is lehet. Kimerítő személyi és szakismeret, ugyszintén igényeket felölölő ajánlatot „Nyomdafőnök” jellegű továbbit a Friedmann könyvkereskedés Kolozsvár.

Cukorka és csokoládé raktár

Lusztig és Nussbacher
Cal. Regele Ferdinand 31.
Szállítunk postán, utánvét mellett.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ár 1 lei. — Vastagabb betűvel leghalibb apróhirdetés ár 10 lei.

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Főlvételi hely Friedmann hírlapiroda. 3405-1

Két szoba, konyha, előszoba, pince és padlásból álló utcai, modern, parkettes, földszintes, a kolozsvári Fötér közelében lévő lakásomat becserelném ehhez hasonló, más helyen fekvő lakással. Az ügy lakáshivatali része gyorsan bonyolítottattnék le. Cim az Uj Kelet kiadóhivatalában. „Jó lakás” jelige alatt megudható. Telefon 12-93.

Raktárhelyiség, világos, 120 négyzetmtr. a központban kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3715-1

Aradra menne kereskedelmit végzett zsidó árva, urileány. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal „árva” jeligére kér. 3716-1

25.000 leivel rendelkező állásban levő 29 éves hivatalnok, ki a malom és gabonaszakmát tökéletesen érti, nőül venne 18-22 éves, szép, csinos, kimondott vallásos, zsidó urileányt, kinek 50-100.000 lei hozománya van, vagy benősülnék olyan házhoz, ahol szakmához hasonló existenciát kapnék. Leveleket „Hatszázötvenhárom” jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 3717-1

Faszakmában detail és irodista munkában öt évi gyakorlattal állást keresek. Leveleket „Megbízható” jeligére a kiadóhivatalba. 3719-1

Bocskor, mosótalp, felebbör és szügyartóblánk állandóan nagy készlet késznyben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kiz postacsekkal az ország minden részére. — Jelenlegi talp és bocskor ára 5-70 lei. — Szegednél 3 szűzlek kedvezmény. SAMSON BÖRGYÁR, Gyula-utca 1. Gyorsúru raktárral szemben. Telefon: Gyula 3-26- lakás 3-87

Építetők figyelmébe!

Oltott, oltatlan

MÉSZ

valamint cement és gipsz kilónként, mázsánként és vagontételekben legolcsóbban a

CALCIT-MÜVER RT.

nál, Fellegvári-ut 9. sz. alatt szerelhetők be. Megrendelések telefon útján is leadhatók. Telef. 1106.

Keresek

5 gyermekem mellé azonnali belépésre

modern nevelő-melamedot,

aki jiddisch-deutsch nyelven oktat

דומש רשן ניד גמרה

Előnyben részesülnek, akik a német nyelvet szóval és írásban perfektlül bírják. Fizetés: természetbeni lakás, teljes ellátás és készpénz fizetés meg egyezés szerint. Ajánlatok: Moskovits Bernáth, Turda küldendők. 3721-1

A cipőimport teljesen megszűnt mert a

Renner Testvérek és Társai

Börgyár Rt., Cluj-Kolozsvár gyárt mindenféle férfi, női és gyermekcipőt színes és lakbőrökből is a legelegánsabb kivitelben!! 1301

IFJU KELET

Zsidó Ifjusági folyóirat

Előfizetési ár egy évre 80 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Szerkesztőhivatal Cluj-Kolozsvár L. Pop. — E

Az Uj Kelet Szerkesztőség Kiadóhivatala Nyomda — Híber osztály Zs. N. Sz. —

A kéziratok szerkesztéséért dík. — Kézadunk visszatérítését

V. évio

Nem

Évszázadok óta tartják a társadalmat pedig úgy, csak a kisgyobbik az még nem választása jogosan közelebb magá szám amely legkötörkést, egyház, az az erkölcsi bátlanul szisztema kinek aszennetét val és amig az nem másra kell rá, hogy jék meg a biztonsága zeti érdek

Főlöszeg minden egy áll. Amen biztos alapok keleti egyház, ép an ilyen alapon egyház is. vagy ingata zsidó feleke és ezzel az való viszony a morál ere és társadalom része ma m ki az ember kötelességtel zéseit a vall jogában és magát megt golással, vag az 6 feleke ép úgy kö bázist maga egyház és nos jog és ján követelhe sek alapján világ lelkiisz

Mindazon helyzet Rom felekezet üg len. Hangsúly felekezetből beszélünk. még ki se amelyet kö neveznek. A zetek helyze rossz, de nag gasztalan. A ugyan, amek ad a zsidó es ságára, de a gyürték ezt vezettség jó neológ zsidó országi kong hatásköréből, az ortodoxian szágos szerve az egyház a nek a megall nélkülozte a hogy még m is vannak ir matlanok ir ismerik el leg ságuknak. M belse bizonyt tetezni még tek, mert ez man nyultak segek életb sem volna arr